

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2013-2020

**POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE
W GRODZISKU WIELKOPOLSKIM**

Grodzisk Wielkopolski 2013 r.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	STR 2
2. ANALIZA PROBLEMU. ZJAWISKO NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	STR 3
2.1. SYTUACJA LOKALNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	STR 6
3. ANALIZA SWOT	STR 9
4. CELE I DZIAŁANIA	STR 12
5. SPOSOBY REALIZACJI I PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA	STR 14
5.1. ZAPEWNIENIE OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM DOSTĘPU DO REHABILITACJI SPOŁECZNEJ	STR 14
5.2. WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ	STR 16
6. ROZWÓJ REHABILITACJI ZAWODOWEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	STR 18
7. PROFILAKTYKA I EDUKACJA	STR 32
8. STOWARZYSZENIA	STR 34
9. PRZEWIDYWANE REZULTATY	STR 34
10. MONITORING	STR 36
11. PODSUMOWANIE	STR 36

1. WSTĘP

Podstawą opracowania „Powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2013 – 2020” jest art. 35a pkt.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r. Nr 127 poz.721, z późn. zm.), który mówi, że do zadań powiatu należy „opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- a) rehabilitacji społecznej,
- b) rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia,
- c) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych”.

Dokument ten wyznacza założenia polityki samorządu powiatowego w powyższym zakresie.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych ma za zadanie ukierunkować i skoordynować działania, jakie mają być realizowane w tej dziedzinie w powiecie grodziskim. Jest on również dokumentem mającym ułatwić realizację przez powiat aktywności polityki lokalnego rynku pracy, zmierzającej do integracji zawodowej osób niepełnosprawnych. Program skierowany jest do niepełnosprawnych mieszkańców powiatu grodziskiego, bezrobotnych lub poszukujących pracy a także przedsiębiorców z terenu powiatu chcących rozwijać swoje przedsiębiorstwa poprzez zatrudnianie osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy. Ponadto, stanowi podstawę do opracowania i realizacji programów celowych na rzecz osób niepełnosprawnych i uzyskania dodatkowych środków między innymi w ramach programów Państwowego Funduszy Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i programów realizowanych ze środków Unii Europejskiej lub z innych funduszy pomocowych.

Celem główny niniejszego programu, jest rozbudowanie systemu wspierania osób niepełnosprawnych, ich opiekunów oraz rodzin w powiecie grodziskim.

2. ANALIZA PROBLEMU. ZJAWISKO NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Zgodnie z wynikami Narodowego Powszechnego Spisu Ludności z roku 2011 liczba osób niepełnosprawnych w Polsce wynosi około 4,7 mln (dokładnie 4 697,5 tys.). Tym samym liczba osób niepełnosprawnych w Polsce stanowiła 12,2% ludności kraju wobec 14,3% w 2002 r. (blisko 5,5 mln osób niepełnosprawnych w 2002 roku). Udział mężczyzn wśród osób niepełnosprawnych wynosił 46,1% wobec 53,9% dla kobiet. Odsetki te jednak mogą być zaniżone ze względu na występujące niedoszacowania danych (*dane pochodzą z strony www.mpips.gov.pl*). Taka liczba osób niepełnosprawnych pociąga za sobą konieczność dobrych, systemowych rozwiązań problemów tych osób – zarówno na szczeblu administracji rządowej, jak i jednostek samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowych.

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) za niepełnosprawną należy uznać taką osobę, która nie jest w stanie o własnych siłach zaspokoić swych potrzeb ani optymalnie wchodzić w role społeczne i wymaga pomocy z zewnątrz.

W Polsce za niepełnosprawną uznaje się osobę, która ma orzeczenie o swej niepełnosprawności, wydane przez uprawniony organ, ale także osobę, która takiego orzeczenia nie ma, niemniej odczuwa ograniczenie swej sprawności przy wykonywaniu podstawowych czynności, odpowiednich do swego wieku (samoobsługa, zabawa, nauka, praca).

Karta Praw Osób Niepełnosprawnych uznaje, że osoby niepełnosprawne, to takie, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi osób niepełnosprawnej, mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji. Oznacza to w szczególności prawo do:

- dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym,
- dostępu do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej, a także do świadczeń zdrowotnych uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności, w tym do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny,
- dostępu do wszechstronnej rehabilitacji mającej na celu adaptację społeczną,

- nauki w szkołach wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami, jak również do korzystania ze szkolnictwa specjalnego lub edukacji indywidualnej,

- pomocy psychologicznej, pedagogicznej i innej pomocy specjalistycznej umożliwiającej rozwój, zdobycie lub podniesienie kwalifikacji ogólnych i zawodowych,

- pracy na otwartym rynku zgodnie z kwalifikacji, wykształceniem i możliwościami oraz korzystania z doradztwa zawodowego i pośrednictwa, a gdy niepełnosprawność i stan zdrowia tego wymaga – prawo do pracy w warunkach dostosowanych do potrzeb niepełnosprawnych,

- zabezpieczenia społecznego uwzględniającego konieczność ponoszenia zwiększonych kosztów wynikających z niepełnosprawności, jak również uwzględnienia tych kosztów w systemie podatkowym,

- życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym:

- a) dostępu do urzędów, punktów wyborczych i obiektów użyteczności publicznej,

- b) swobodnego przemieszczania się i powszechnego korzystania ze środków transportu,

- c) dostępu do informacji,

- d) możliwości komunikacji międzyludzkiej,

- posiadania samorządnej reprezentacji swego środowiska oraz do konsultowania z nim wszelkich projektów aktów prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych,

- pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz rekreacji i turystyce odpowiednio do swych zainteresowań i potrzeb.

Osoby niepełnosprawne stanowią grupę wewnątrznie zróżnicowaną pod względem stopnia i rodzaju niepełnosprawności, miejsca zamieszkania, wieku, wykształcenia, sytuacji na rynku pracy i innych cech społeczno-demograficznych. Taka sytuacja rodzi konieczność różnicowania i indywidualizowania pomocy adresowanej do tych osób. Osoby niepełnosprawne z reguły są słabiej wykształcone, przejawiają mniejszą aktywność zawodową, co w konsekwencji sprawia, że dotyka je zjawisko ubóstwa i wykluczenia społecznego. Środowisko osób niepełnosprawnych zмага się z walce o przestrzeganie podstawowych praw osób niepełnosprawnych jakimi są: prawo do życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, swobodny dostęp do obiektów użyteczności publicznej, swobodne komunikowanie i przemieszczanie się, dostęp do informacji, pełen uczestnictwo w życiu publicznym i zawodowym. Szczególnymi problemami, na które napotykają niepełnosprawni są:

- 1) brak akceptacji ze strony środowiska
- 2) ograniczone możliwości uzyskania zatrudnienia,
- 3) utrudniony dostęp do obiektów użyteczności publicznej,
- 4) słabo rozwinięta baza rehabilitacyjna,
- 5) placówki oświatowe nie dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- 6) zbyt mała aktywność organizacji, stowarzyszeń skupiających osoby niepełnosprawne oraz zbyt mała ich ilość w stosunku do osób potrzebujących,
- 7) mała ilość pracodawców wyrażających wolę zatrudniania osób niepełnosprawnych.

Z kolei osoby niepełnosprawne, to grupa osób charakteryzująca się silnymi jak i słabymi stronami. Do silnych stron tej grupy osób można zaliczyć to:

- 1) że każda osoba niepełnosprawna zachowuje zdolności i sprawności, które mogą stanowić podstawę do kształcenia zawodowego i podjęcia pracy,
- 2) duże możliwości kompensacyjne,
- 3) stabilność,
- 4) możliwość pozyskania środków finansowych wspierających zatrudnienie (refinansowanie części kosztów zatrudnienia lub przygotowania miejsc pracy).

Natomiast do słabych stron grupy zalicza się:

- 1) brak pewności siebie u osób niepełnosprawnych,
- 2) trudności w obiektywnej ocenie własnych możliwości przez osoby niepełnosprawne,
- 3) duża zależność od otoczenia osób niepełnosprawnych,
- 4) mała możliwość zdobywania doświadczenia przez osoby niepełnosprawne,
- 5) ograniczony dostęp do miejsc, przedmiotów i ludzi,

Niepełnosprawność przedstawia się zatem jako zjawisko niejednorodne, które obejmuje wiele ograniczeń funkcjonalnych o charakterze fizycznym lub intelektualnym. Może wynikać z choroby somatycznej lub umysłowej o charakterze stałym lub przejściowym. Może też wynikać z różnych przyczyn. Najczęściej jest skutkiem urazów i przewlekłych chorób. Występuje we wszystkich grupach wiekowych.

2.1. SYTUACJA LOKALNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Zbiorowość osób niepełnosprawnych dzieli się na dwie podstawowe grupy:

- * **osoby niepełnosprawne prawnie**, czyli mające odpowiednie, aktualne orzeczenie o niepełnosprawności, wydane przez uprawniony do tego organ;
- * **osoby niepełnosprawne biologicznie**, czyli nie mające orzeczenia o niepełnosprawności, ale deklarujące podczas ostatniego Narodowego Spisu Powszechnego Ludności w roku 2011 całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania podstawowych czynności.

Zgodnie z *Ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* z 27 sierpnia 1997 roku dla osób w wieku powyżej 16. lat ustalono 3 stopnie niepełnosprawności:

- 1) znaczny,
- 2) umiarkowany,
- 3) lekki.

Znaczny stopień niepełnosprawności oznacza, że osoba, wobec której go orzeczono, jest całkowicie niezdolna do pracy i samodzielnej egzystencji (do roku 1998 – I grupa inwalidzka).

Umiarkowany stopień niepełnosprawności oznacza, że osoba, wobec której go orzeczono, jest całkowicie niezdolna do pracy (do roku 1998 – II grupa inwalidzka).

Lekki stopień niepełnosprawności oznacza, że osoba, wobec której go orzeczono, jest częściowo niezdolna do pracy (do roku 1998 – III grupa inwalidzka) i ma orzeczenie o długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, bez uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego. Zalecane jest jej zawodowe przekwalifikowanie.

Tabela: Nazwy niepełnosprawności nadawane przez różne organy

Orzeczenia Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności	Orzeczenia lekarza orzecznika ZUS
Stopień znaczny	Całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji
Stopień umiarkowany	Całkowita niezdolność do pracy
Stopień lekki	Częściowa niezdolność do pracy

Tabela: Nazwy niepełnosprawności nadawane przez różne organy

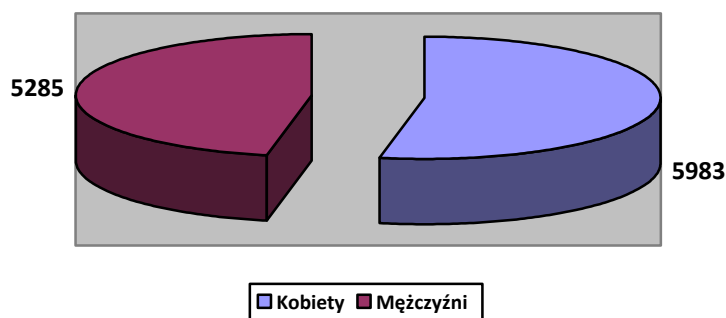
Orzeczenia Komisji Inwalidztwa i Zatrudnienia (wydawane do 31 sierpnia 1997r.)	Orzeczenia Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
I grupa inwalidzka	stała lub długotrwała niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym oraz prawo do zasiłku pielęgnacyjnego
II grupa inwalidzka	X
III grupa inwalidzka	pozostałe

Orzeczenia wydane przez komisje lekarskie MON, MSWiA i KRUS po 1 stycznia 1998 nie stanowią podstawy do zaliczenia osób, których orzeczenia te dotyczą do osób niepełnosprawnych. Osoby te, jeśli chcą uzyskać status osoby niepełnosprawnej w rozumieniu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej, powinny wystąpić z wnioskiem do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, w celu uzyskania nowego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności

Liczba osób niepełnosprawnych w powiecie grodziskim (według spisu powszechnego z 2002 roku – inne dane w rozbiciu na powiaty nie są dostępne).to 11 268 osób na ogólną liczbę mieszkańców 50 120:

- kobiety – 5 983
- mężczyźni-5 285

Istotną rolę w ustalaniu liczby osób niepełnosprawnych na terenie naszego powiatu odgrywa Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, który co roku wydaje określoną liczbę orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.

Tabela: Liczba wydanych orzeczeń dla osób powyżej 16 roku życia

Rok	rok 2009	rok 2010	rok 2011	rok 2012
Liczba wydanych orzeczeń	1299	1365	1480	1402

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

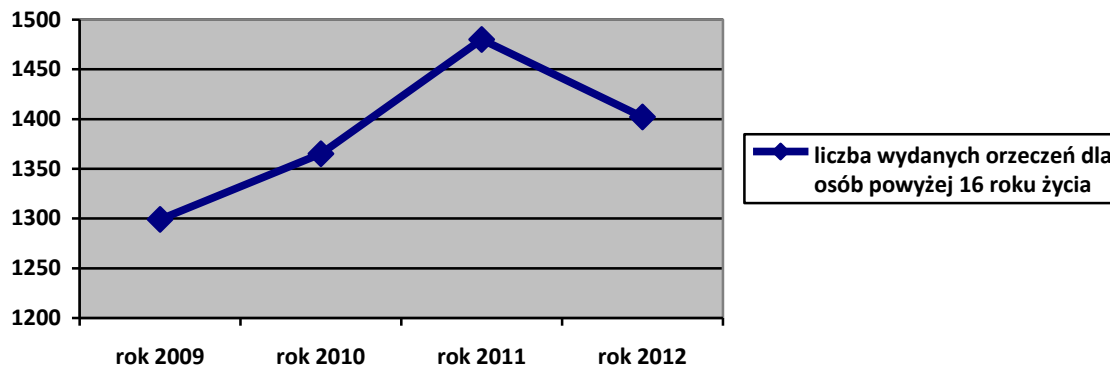
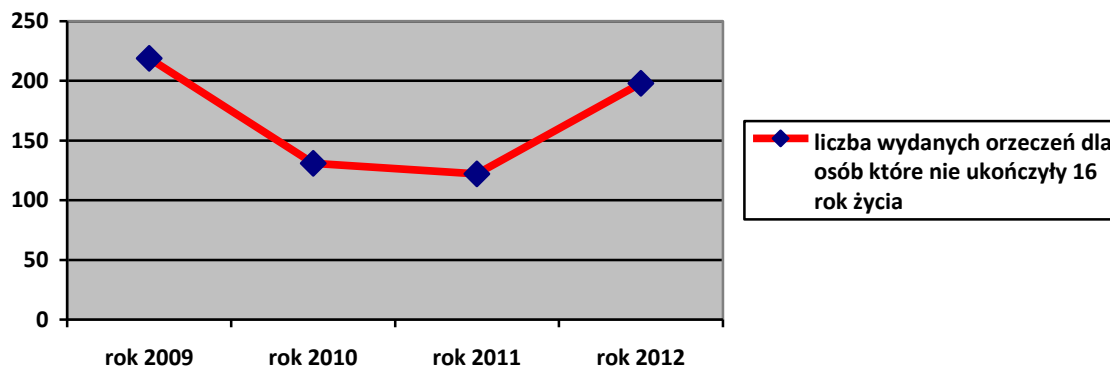

Tabela: Liczba wydanych orzeczeń dla osób które nie ukończyły 16 roku życia

Rok	rok 2009	rok 2010	rok 2011	rok 2012
Liczba wydanych orzeczeń	219	131	122	198

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Do podstawowych problemów z jakimi stykają się osoby niepełnosprawne na terenie powiatu grodziskiego należą między innymi:

- brak wystarczających środków materialnych do życia, a co za tym idzie pobieranie świadczeń w formie zasiłku stałego (dla osób nie posiadających prawa do świadczenia emerytalnego lub rentowego),
- zapotrzebowanie na pomoc socjalną oferowaną przez Ośrodki Pomocy Społecznej,
- bariery komunikacyjne w szkołach bądź w instytucjach publicznych,
- niewystarczająca ilość specjalistycznej kadry w szkołach (dotyczy dzieci),
- utrudniony dostęp do rehabilitacji i lekarzy specjalistów na terenie powiatu,

- utrudniony dostęp do warsztatów terapii zajęciowej ze względu na ograniczoną liczbę miejsc.

3. ANALIZA SWOT

Ważnym elementem każdego programu jest przygotowanie odpowiedniej strategii, a jej częścią odpowiednia analiza problemu w różnych jego ujęciach. Wydaje się, że odpowiednią metodą będzie tu analiza SWOT (*Strengths, Weaknesses, Opportunities Threats*), która stanowić może punkt wyjścia do odpowiedniej diagnozy i realizacji założonych celów:

- „mocne strony” – uwarunkowania wewnętrzne, które należy wykorzystywać sprzyjając będą rozwiązywaniu problemów osób niepełnosprawnych,
- słabe strony – uwarunkowania wewnętrzne, które niewyeliminowane będą utrudniać rozwiązywanie problemów osób niepełnosprawnych,
- „szanse” – uwarunkowania zewnętrzne, które nie zależą bezpośrednio od zachowania społeczności powiatu, ale które mogą być traktowane jako szanse i przy odpowiednio podjętych działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające dla osób niepełnosprawnych,
- „zagrożenia” – uwarunkowania zewnętrzne, które nie zależą bezpośrednio do zachowania społeczności powiatu, ale które mogą stanowić zagrożenie dla osób niepełnosprawnych.

Mocne strony:

- realizacja programów profilaktycznych, tworzonych dla osób niepełnosprawnych,
- funkcjonowanie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- funkcjonowanie Stowarzyszenia, przy którym funkcjonuje Dom Pomocna Dłoń – Ośrodek Interwencji Kryzysowych,
- funkcjonowanie organizacji pozarządowych, działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- dostępność infrastruktury pomocy społecznej,
- funkcjonowanie Warsztatów Terapii Zajęciowych (w Grodzisku Wlkp., i w Rakoniewicach),
- funkcjonowanie na terenie powiatu Zakładów Pracy Chronionej (ZPCH),
- funkcjonowanie klas integracyjnych w niektórych placówkach oświatowych na terenie powiatu,
- rozwinięta profilaktyka i terapia,
- dobra współpraca organizacji pozarządowych z samorządem powiatowym,

- udzielanie dofinansowań ze środków PFRON do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób niepełnosprawnych na podstawie odrębnych przepisów,
- udzielanie dofinansowań ze środków PFRON do sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych,
- udzielanie dofinansowań ze środków PFRON do likwidacji barier w komunikowaniu się, barier technicznych, barier architektonicznych,
- działanie w celu aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych (współpraca z PUP),
- otwartość na nowe pomysły i przedsięwzięcia,
- aktywne pozyskiwanie środków finansowych w z różnych funduszy europejskich,
- rosnący poziom świadomości społecznej na temat niepełnosprawności,
- podnoszenie kwalifikacji kadry pracującej z osobami niepełnosprawnymi,
- duża aktywność i chęć podnoszenia własnych kwalifikacji społecznych i zawodowych przez znaczną część osób niepełnosprawnych.

Słabe strony:

- występowanie barier funkcjonalnych i urbanistycznych w budynkach użyteczności publicznej,
- brak spółdzielni socjalnych,
- brak rozwiniętych form wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych,
- stereotypy postrzegania niepełnosprawności wśród społeczeństwa,
- bierność, bezradność i postawy roszczeniowe wśród samych osób niepełnosprawnych,
- brak stabilności finansowej w instytucjach działających na rzecz osób niepełnosprawnych
- niedoskonałość przepisów prawnych,
- długotrwałe uzależnienie osób niepełnosprawnych od pomocy społecznej,
- niedostateczna ilość grup wsparcia dla osób niepełnosprawnych,
- mało miejsc pracy na otwartym rynku pracy dla osób niepełnosprawnych,
- traktowanie przez zakłady pracy chronionej kwestii niepełnosprawności jako istotnego elementu rentowności firmy,
- ubóstwo wśród społeczności osób niepełnosprawnych powiatu grodziskiego,
- brak oddziałów integracyjnych na terenie gmin wiejskich dla osób niepełnosprawnych,
- brak diagnozy problemów społecznych osób niepełnosprawnych w ich środowiskach lokalnych,
- cyfrowe wykluczenie na terenach wiejskich,

Szanse:

- akceptacja i zrozumienie potrzeb osób niepełnosprawnych przez społeczeństwo lokalne,
- upowszechnienie aktywnych postaw społecznych wśród osób dotkniętych niepełnosprawnością,
- możliwość finansowania zadań na rzecz osób niepełnosprawnych ze środków Unii Europejskiej,
- duża liczba organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- kształtowanie pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych,
- wzrost poziomu wykształcenia wśród osób niepełnosprawnych,
- zwiększony dostęp do informacji przez osoby niepełnosprawne,
- współpraca samorządowa z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych,
- upraszczanie przepisów prawnych dotyczących niepełnosprawnych,
- współpraca między powiatem a gminami w działaniach na rzecz osób niepełnosprawnych,
- aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych,
- pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł pozabudżetowych,

Zagrożenia:

- niestabilność przepisów prawa,
- brak wiedzy wśród niektórych pracodawców w zakresie korzyści wynikających z zatrudniania osób niepełnosprawnych,
- mała aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych,
- skomplikowane procedury pozyskiwania środków Unii Europejskiej (duże przebiegi czasowe),
- rosnąca liczba osób niepełnosprawnych,
- słabo rozwinięty system ochrony zdrowia dla osób niepełnosprawnych,
- rozwój postaw roszczeniowych wobec instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- zjawisko wypalenia zawodowego wśród kadry pracującej z osobami niepełnosprawnymi,
- wzrastający proces starzenia się społeczeństwa, który niesie ze sobą zjawisko wykluczenia ze społeczeństwa.

4. CELE I DZIAŁANIA

Celem główny niniejszego programu, jest rozbudowanie systemu wspierania osób niepełnosprawnych, ich opiekunów oraz rodzin w powiecie grodziskim.

Cel programu jest spójny z celami strategicznymi oraz celami operacyjnymi zawartymi w Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2011-2016. Aby zrealizować cel programu potrzebne jest wprowadzenie całego, zróżnicowanego katalogu działań.

I. Działania w kierunku usprawnienia i podwyższenia jakości życia osób niepełnosprawnych:

- a) wspieranie inicjatyw na rzecz rozwoju infrastruktury służącej rehabilitacji osób niepełnosprawnych,
- b) realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej – turnusy rehabilitacyjne, zakup sprzętu rehabilitacyjnego, zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, dofinansowanie do sportu, kultury rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, likwidacja barier funkcjonalnych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- c) wspieranie inicjatyw mających na celu tworzenie grup wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów,
- d) wspieranie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowych,
- e) zwiększenie dostępności niepełnosprawnych do nauki i opieki medycznej,
- f) stwarzanie warunków do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz podejmowanie odpowiednich działań – tworzenia mieszkań chronionych, ośrodków wsparcia i Zakładów Aktywności Zawodowej czy też Środowiskowych Domów Samopomocy,
- g) wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym, w kulturze, oświacie i rekreacji,
- h) podejmowanie działań w kierunku likwidacji barier architektonicznych, komunikacyjnych i urbanistycznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- i) wspieranie działań podejmowanych w zakresie likwidacji barier prawnych, finansowych, urbanistycznych, komunikacyjnych i architektonicznych w placówkach oświatowych i świadczących usługi medyczne i rehabilitacyjne i innych instytucjach publicznych,

- j) aktywizowanie środowisk lokalnych w zakresie wyżej wymienionych działań oraz pozyskiwanie środków pozabudżetowych na ich realizację,
- k) zwiększenie dostępności istniejącego zaplecza rehabilitacyjnego i terapeutycznego,
- l) umożliwienie uzupełnienia wykształcenia osobom niepełnosprawnym, które z różnych przyczyn pozostają poza systemem edukacji,
- m) podjęcie działań w celu pozyskania wolontariuszy działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- n) wspieranie inicjatyw stowarzyszeń, działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- o) rozwój środowiskowych i organizacyjnych form wsparcia dla osób niepełnosprawnych,
- p) utworzenie Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego (ZOL) lub Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego w strukturze szpitala powiatowego,
- q) utworzenie Centrum Integracji Społecznej oraz Spółdzielni Socjalnej,

II. Działania w kierunku profilaktyki i edukacji społecznej:

- a) usprawnienie systemu wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci do lat 6 w zakresie diagnozy, poradnictwa i terapii,
- b) upowszechnianie zdrowego stylu życia i dobrych praktyk,
- c) wspieranie inicjatyw rozwoju bazy i kadry rehabilitacji dla osób mających szansę na wyjście z niepełnosprawności,
- d) podejmowanie działań integrujących począwszy od edukacji przedszkolnej,
- e) informowanie społeczeństwa powiatu o wszelkich aspektach niepełnosprawności za pośrednictwem dostępnych środków masowego przekazu,
- f) współpraca z organizacjami pozarządowymi i samorządami gminnymi w zakresie działań o charakterze informacyjnym i profilaktycznym,

III. Działania w kierunku rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych:

- a) tworzenie systemu informacji o możliwościach zdobycia lub podwyższenia kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych,
- b) tworzenie systemu informacji o warunkach i możliwościach podejmowania pracy przez osoby niepełnosprawne (w tym również możliwość rozpoczęcia działalności gospodarczej przez takie osoby),
- c) tworzenie systemu informacji o możliwościach zdobycia lub podwyższenia kwalifikacji zawodowych przez osoby niepełnosprawne,

- d) wspieranie inicjatyw doradztwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych,
- e) wspieranie rozwoju szkolnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych,
- f) wspieranie tworzenia miejsc pracy dla niepełnosprawnych absolwentów,
- g) wspieranie działań rewalidacyjnych pracodawców,
- h) podejmowanie i wspieranie działań na rzecz aktywizacji zawodowej.

5. SPOSOBY REALIZACJI I PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA

Rehabilitacja społeczna to proces, którego celem jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym osiągnięcia utrzymania optymalnego poziomu funkcjonowania. Obecnie niżej wymienione zadania realizowane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i dofinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

5.1. ZAPEWNIENIE OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM DOSTĘPU DO REHABILITACJI SPOŁECZNEJ

I. DOFINANSOWANIE UCZESTNICTWA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH OPIEKUNÓW W TURNUSACH REHABILITACYJNYCH.

Turnusy rehabilitacyjne są jedną z podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznej uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu. Uczestnictwo w tych formach powinno pozwolić na powrót lub wejście w życie społeczne i zawodowe. Powrót dotyczy tych osób niepełnosprawnych, które wcześniej jako najczęściej w pełni sprawne uczestniczyły w życiu społecznym i zawodowym.

II. DOFINANSOWANIE LIKWIDACJI BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, W KOMUNIKOWANIU SIĘ I TECHNICZNYCH W ZWIĄZKU Z INDYWIDUALNYMI POTRZEBAMI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

Tego typu bariery są jedną z najistotniejszych ograniczeń utrudniających, a często wręcz uniemożliwiających osobom niepełnosprawnym kontaktowanie się z otoczeniem. Często eliminują możliwości podjęcia zatrudnienia, a niekiedy nawet samodzielnego wyjścia z domu osoby niepełnosprawnej. Usunięcie istniejących przeszkód oraz umożliwienie osobom niepełnosprawnym poruszanie się w otoczeniu pozwala na podjęcie funkcji społecznej i zapewnienie możliwości wykorzystania czasu wolnego.

O dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się, jeżeli są właścicielami nieruchomości lub użytkownikami wieczystymi albo posiadają zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym stale zamieszkują.

Natomiast o dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności. Realizacja powyższego zadania ma na celu umożliwienie lub w znacznym stopniu ułatwienie osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem.

III. DOFINANSOWANIE ZAOPATRZENIA W SPRZĘT REHABILITACYJNY, PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE I ŚRODKI POMOCNICZE.

O dofinansowanie sprzętu rehabilitacyjnego mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne stosownie do potrzeb wynikających z jego niepełnosprawności lub osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. W ramach powyższego zadania osoby niepełnosprawne uzyskują również dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych – są to sprzęty niezbędne osobie niepełnosprawnej w przypadku trwałej niepełnosprawności, w okresie choroby lub usprawnienia leczniczego (np. protezy, kule, wózki itp.), oraz środków pomocniczych, czyli takich środków, które ułatwiają w znacznym stopniu, bądź umożliwiają, funkcjonowanie osoby niepełnosprawnej w środowisku społecznym (np. aparaty słuchowe, cewniki, pielucho majtki itp.)

Podstawowymi warunkami uzyskania dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny jest posiadanie odpowiedniego dokumentu potwierdzającego niepełnosprawność, spełnienie kryterium dochodowego.

W przypadku przedmiotów ortopedycznych i środków ortopedycznych: posiadanie odpowiedniego dokumentu potwierdzającego niepełnosprawność, refundacja przez Narodowy Fundusz Zdrowia na podstawie zlecenia w zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, spełnienie kryterium dochodowego.

IV. DOFINANSOWANIE SPORTU, KULTURY, REKREACJI I TURYSTYKI

O takie dofinansowanie mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej prowadzące działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez co najmniej 2 lata przed dniem złożenia wniosku, a jednocześnie posiadające odpowiednie dla osób niepełnosprawnych warunki lokalowe i techniczne. Każda osoba może w kulturze i sporcie uczestniczyć jako uczestnik czyli czynny realizator, lub jako widz - czyli czynny obserwator. W ogólnospołecznym życiu kulturalno-sportowym powiatu grodziskiego uczestniczą osoby niepełnosprawne.

5.2. WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Ważnym elementem szerokiego spektrum działań skierowanych do osób niepełnosprawnych jest funkcjonalnie warsztatów terapii zajęciowej. Placówki ta prowadzą społeczną oraz zawodową rehabilitację osób, którym niepełnosprawność uniemożliwia podjęcie pracy. Warsztat terapii zajęciowej, zgodnie z art. 10a Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z 27 sierpnia 1997 r. (Dz.U. Nr 123, poz. 776 oznacza wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę stwarzającą osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Realizacja tego celu odbywa się przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej, zmierzających do rozwijania: umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Na terenie powiatu grodziskiego działają dwa warsztaty terapii zajęciowej: w Rakoniewicach (działające przy Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom „Serce”) oraz w Grodzisku Wielkopolskim (działające przy Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Grodzisku Wlkp.). Obydwa warsztaty są placówkami pobytu dziennego. Finansowane są ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz ze środków Powiatu Grodziskiego zgodnie z art. 68 c ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*. Wszyscy uczestnicy Warsztatu muszą posiadać aktualne orzeczenia o niepełnosprawności ze wskazaniem do uczestnictwa w terapii zajęciowej. Zajęcia terapeutyczne realizowane są zgodnie z planem i programami poszczególnych pracowni i dokumentowane w dziennikach zajęć. Ponadto każdy uczestnik posiada indywidualny program rehabilitacji.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Rakoniewicach utworzony został 1 marca 2000 roku przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom „Serce” w Rakoniewicach. W roku 2012 swoje zadania realizował w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej dla 50 uczestników, głównie osób z gminy Rakoniewice, ale również z poza powiatu grodziskiego (powiat wolsztyński).

Terapia zajęciowa w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej odbywa się w grupach 5 osobowych w następujących pracowniach terapeutycznych:

1. komputerowa,
2. plastyczna,
3. krawiecka,
4. rehabilitacji,
5. techniczna,
6. artystyczna,
7. pamiątkarska
8. gospodarstwa domowego,
9. ogrodnicza
10. papieru czerpanego

Warsztat Terapii Zajęciowej w Grodzisku Wielkopolskim został utworzony 1 października 2003 roku przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Grodzisku Wlkp. W roku 2012 swoje zadania realizował w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej dla 35 uczestników, głównie osób z gminy Grodzisk Wielkopolski, ale również z poza powiatu grodziskiego (powiat nowotomyski).

Terapia zajęciowa prowadzona była w następujących pracowniach:

1. gospodarstwa domowego,
2. medialno-słowna,
3. techniczno-ogrodnicza,
4. krawiecka,
5. rzemiosła artystycznego,
6. bukieciarstwa,
7. rehabilitacji zawodowej i kompetencji społecznej.

W roku 2013 liczba uczestników zwiększyła się do 40 osób. Dodatkowo w 2013 roku powstała pracownia artystyczna.

6. ROZWÓJ REHABILITACJI ZAWODOWEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2011r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.) definiuje cel rehabilitacji zawodowej jako ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

1. Struktura osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Grodzisku Wlkp. (stan na 31.12.2012)

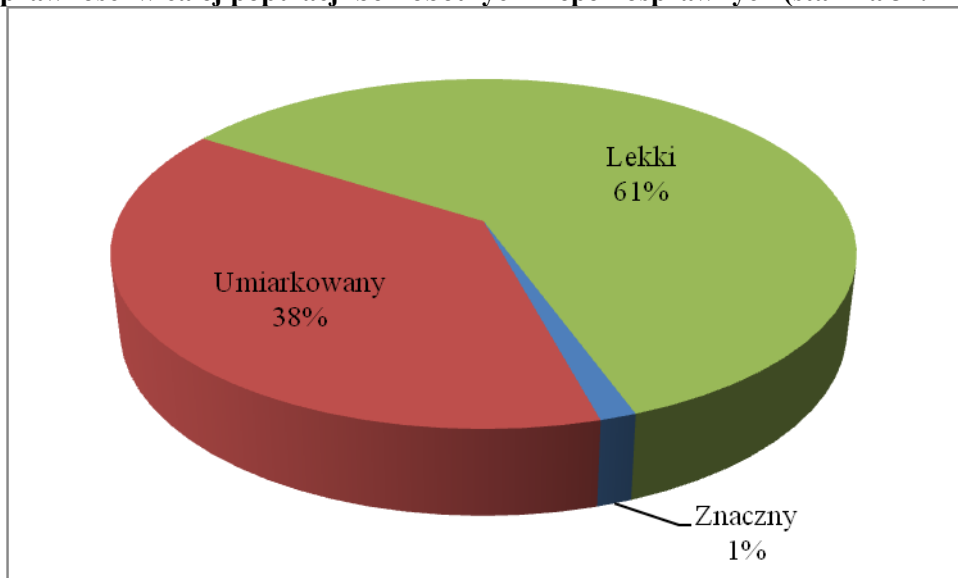
Na dzień 31 grudnia 2012 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Grodzisku Wlkp. zarejestrowanych było 149 osób niepełnosprawnych, w tym 89 kobiet. Odsetek udziału bezrobotnych niepełnosprawnych ogółem w całej populacji bezrobotnych wynosił 6,3%. Dla porównania w całym województwie wielkopolskim zarejestrowanych było 4 442 osób bezrobotnych. Stanowiły one 5,7% ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych. W tym samym okresie 23 osoby (w tym 9 kobiet) zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Grodzisku Wlkp. posiadały status poszukującego pracy niepełnosprawnego niepozostającego w zatrudnieniu. Osoby niepełnosprawne stanowiły 56,1% ogółu poszukujących pracy zarejestrowanych w tutejszym urzędzie.

Tabela: Liczba bezrobotnych i poszukujących pracy według stopnia niepełnosprawności (stan na 31.12.2012)

	Bezrobotni		Poszukujący pracy i niepozostający w zatrudnieniu	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Znaczny	2	0	5	1
Umiarkowany	57	37	15	8
Lekki	90	52	3	0
Razem	149	89	23	9

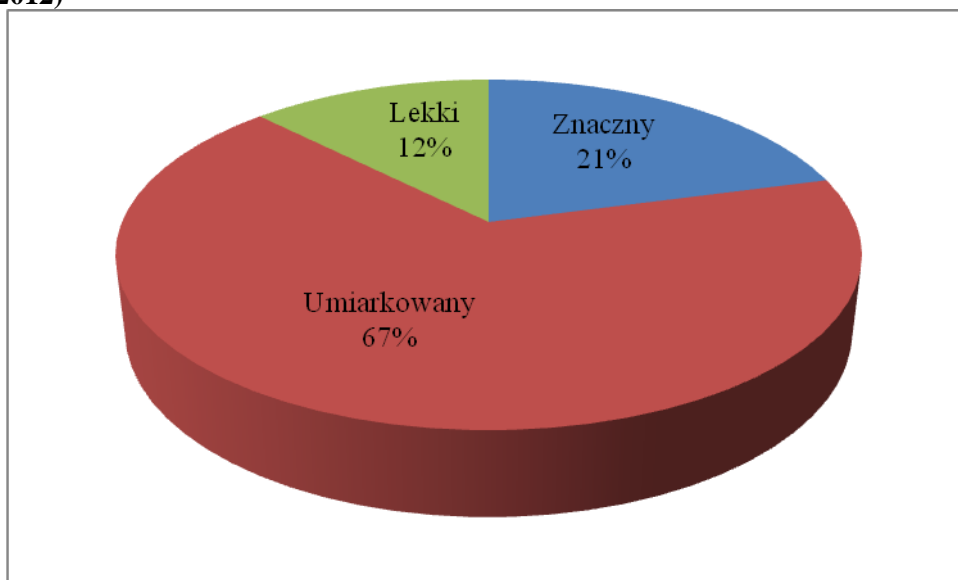
Źródło: PUP Grodzisk Wlkp.

Wykres 1. Struktura udziału bezrobotnych niepełnosprawnych według stopnia niepełnosprawności w całej populacji bezrobotnych niepełnosprawnych (stan na 31.12.2012)

Źródło: PUP Grodzisk Wlkp.

Wykres 2. Struktura udziału poszukujących pracy niepełnosprawnych według stopnia niepełnosprawności w całej populacji poszukujących pracy niepełnosprawnych (stan na 31.12.2012)

Źródło: PUP Grodzisk Wlkp.

Tabela: Niepełnosprawni według wykształcenia

Poziom wykształcenia	niepełnosprawni bezrobotni		niepełnosprawni poszukujący pracy i niepozostający w zatrudnieniu	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
wyższe	9	6	1	0
policealne i średnie zawodowe	26	17	2	0
średnie ogólnokształcące	6	6	0	0
zasadnicze zawodowe	63	38	9	6
gimnazjalne i poniżej	45	22	11	3

Źródło: PUP Grodzisk Wlkp.

Tabela: Niepełnosprawni według poziomu wieku

Wiek	niepełnosprawni bezrobotni		niepełnosprawni poszukujący pracy i niepozostający w zatrudnieniu	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
18 - 24	20	15	2	1
25 - 34	24	16	9	5
35 - 44	30	17	6	2
45 - 54	42	29	1	0
55 - 59	27	12	2	1
60 - 64	6	0	3	0

Źródło: PUP Grodzisk Wlkp.

Tabela: Niepełnosprawni według czasu pozostawania bez pracy

	niepełnosprawni bezrobotni		niepełnosprawni poszukujący pracy i niepozostający w zatrudnieniu	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Do 1 miesiąca	29	19	1	0
1-3 miesiące	28	17	0	0

4-6 miesięcy	24	13	2	0
7-12 miesięcy	23	16	1	0
Powyżej 12 do 24 miesięcy	16	10	4	1
Powyżej 24 miesięcy	29	14	15	8

Źródło: PUP Grodzisk Wlkp.

2. Zadania z zakresu rehabilitacji i aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Grodzisku Wlkp. jako osoby bezrobotne niepełnosprawne oraz osoby poszukujące pracy niepełnosprawne

Zadania zmierzające do rehabilitacji i aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne lub poszukujące pracy realizowane są w oparciu o Ustawę z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2011r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.)) oraz Ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2010 r., Nr 257, poz. 1726 z późn.zm.).

Osoba niepełnosprawna zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotna i poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu ma prawo korzystać z usług i instrumentów rynku pracy. Wydatki na instrumenty lub usługi rynku pracy mogą być finansowane z dwóch źródeł, w zależności od statusu osoby niepełnosprawnej zarejestrowanej w powiatowym urzędzie pracy:

- a) osoby niepełnosprawne bezrobotne – ze środków Funduszu Pracy (FP)**
- b) osoby niepełnosprawne poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu – ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON)**

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2010 r., Nr 257, poz. 1726 z późn. zm.)) definiuje:

a) bezrobotnego jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej, albo jeżeli jest osobą niepełnosprawną, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy, nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem uczącej się w szkole dla dorosłych

lub przystępującej do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły lub w szkole wyższej gdzie studiuje w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli:

- ukończyła 18 lat,
- nie osiągnęła wieku emerytalnego,
- nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności, nie pobiera nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, zasiłku macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego,
- nie jest właścicielem lub posiadaczem samoistnym lub zależnym nieruchomości rolnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.), o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub nie podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,
- nie uzyskuje przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działów specjalnych produkcji rolnej, chyba że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej, obliczony dla ustalenia podatku dochodowego od osób fizycznych, nie przekracza wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 2 ha przeliczeniowych ustalonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o podatku rolnym, lub nie podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w takim gospodarstwie,
- nie złożyła wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej albo po złożeniu wniosku o wpis: zgłosiła do ewidencji działalności gospodarczej wniosek o zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej i okres zawieszenia jeszcze nie upłynął, albo nie upłynął jeszcze okres do, określonego we wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej, dnia podjęcia działalności gospodarczej,

- nie jest osobą tymczasowo aresztowaną lub nie odbywa kary pozbawienia wolności, z wyjątkiem kary pozbawienia wolności odbywanej poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego,
- nie uzyskuje miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,
 - nie pobiera na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego,
 - nie pobiera, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania,
 - nie pobiera po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego, o którym mowa w art. 70 ust. 6, ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
 - nie podlega, na podstawie odrębnych przepisów, obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników;
- b) poszukującego pracy jako osobę poszukującą zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub innej formy pomocy określonej w ustawie, zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy;

Usługi i instrumenty rynku pracy realizowane są przez Powiatowy Urząd Pracy, zgodnie z zasadami:

 - a) dostępności usług dla niepełnosprawnych bezrobotnych, poszukujących pracy i pracodawców,
 - b) dobrowolności – oznaczającej wolne od przymusu korzystanie z usług powiatowego urzędu pracy,
 - c) równości – oznaczającej obowiązek udzielania wszystkim bezrobotnym i poszukującym pracy pomocy w znalezieniu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie lub orientację seksualną;
 - d) jawności.

2.1. Pośrednictwo pracy

W myśl Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2010 r., Nr 257, poz. 1726, z późn. zm.) pośrednictwo pracy polega na:

- 1) udzielaniu pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych;
- 2) pozyskiwaniu ofert pracy;
- 3) upowszechnianiu ofert pracy, w tym przez przekazywaniu ofert pracy do internetowej bazy ofert pracy udostępnianej przez ministra właściwego do spraw pracy;
- 4) udzielaniu pracodawcom informacji o kandydatach do pracy, w związku ze zgłoszoną ofertą pracy;
- 5) informowaniu bezrobotnych i poszukujących pracy oraz pracodawców o aktualnej sytuacji i przewidywanych zmianach na lokalnym rynku pracy;
- 6) inicjowaniu i organizowaniu kontaktów bezrobotnych i poszukujących pracy z pracodawcami;
- 7) współdziałaniu powiatowych urzędów pracy w zakresie wymiany informacji o możliwościach uzyskania zatrudnienia i szkolenia na terenie ich działania;
- 8) informowaniu bezrobotnych o przysługujących im prawach i obowiązkach.

2.2. Poradnictwo i informacja zawodowa

Poradnictwo zawodowe jest procesem, w którym doradca zawodowy i klient pracują wspólnie nad świadomym i samodzielny podjęciem przez klienta decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zatrudnienia, wyboru szkolenia lub kierunku kształcenia zawodowego. Doradca zawodowy uwzględnia przy tym możliwości psychofizyczne oraz sytuację rodzinną i ekonomiczną osoby. Niepełnosprawny bezrobotny oraz poszukujący pracy mogą liczyć na pomoc doradcy zawodowego w zakresie:

- 1) poznania samego siebie, swoich predyspozycji zawodowych, umiejętności i zainteresowań,
- 2) uzyskania informacji o zawodach, rynku pracy oraz możliwościach szkolenia i kształcenia,
- 3) uzyskania informacji o sytuacji na rynku pracy,
- 4) skierowania na specjalistyczne badania psychologiczne i lekarskie umożliwiające wydawanie opinii o przydatności zawodowej do pracy i zawodu albo kierunku szkolenia,

- 5) przygotowania dokumentów aplikacyjnych,
- 6) przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej.

Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa w Powiatowym Urzędzie Pracy są świadczone w formie:

- a) poradnictwa indywidualnego, polegającego na bezpośrednim kontakcie doradcy zawodowego z bezrobotnym lub poszukującym pracy, w celu wspólnego rozwiązania problemu klienta,
- b) poradnictwa grupowego, polegającego na bezpośrednim kontakcie doradcy zawodowego z grupą osób, których łączy podobny problem zawodowy, w celu jego rozwiązania.

2.3. Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy

Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy polega na przygotowywaniu bezrobotnych i poszukujących pracy do lepszego radzenia sobie w poszukiwaniu i podejmowaniu zatrudnienia, w szczególności przez:

- a) uczestnictwo w szkoleniu z zakresu umiejętności poszukiwania pracy,
- b) uczestnictwo w zajęciach aktywizacyjnych,
- c) dostęp do informacji i elektronicznych baz danych służących uzyskaniu umiejętności poszukiwania pracy i samozatrudnienia.

Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy jest świadczona przez Powiatowy Urząd Pracy w ramach Klubu Pracy.

2.4. Szkolenia osób niepełnosprawnych

Beneficjentem szkoleń grupowych i indywidualnych inicjowanych i organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy może być osoba bezrobotna niepełnosprawna oraz niepełnosprawny poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu. Szkoleniem mogą być objęte również osoby niepełnosprawne będące w okresie wypowiedzenia umowy o pracę z przyczyn nie dotyczących pracownika. Celem szkolenia osób niepełnosprawnych jest uzyskanie nowych, uzupełnienie lub doskonalenie dotychczasowych kwalifikacji zawodowych, będących szansą na podjęcie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz umiejętności poszukiwania pracy, w sytuacji gdy:

- a) nie posiadają kwalifikacji zawodowych,

b) muszą zmienić lub uzupełnić kwalifikacje zawodowe w związku z brakiem propozycji odpowiedniego zatrudnienia,

c) utracili zdolność do wykonywania pracy w dotychczasowym zawodzie,

d) nie posiadają umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.

Powiatowy Urząd Pracy kieruje osobę niepełnosprawną na szkolenie:

a) z własnej inicjatywy lub na podstawie orzeczenia właściwego organu,

b) wskazane przez tę osobę, jeśli zostanie uprawdopodobnione, że szkolenie to zapewni uzyskanie pracy.

2.5. Staże

Staż to nabywanie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych do wykonywania pracy poprzez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązywania stosunku pracy z pracodawcą. Osoba niepełnosprawna będąca jednocześnie osobą w szczególnej sytuacji na rynku pracy może zostać skierowana na staż trwający od 3 do 6 miesięcy. Do odbycia stażu trwającego od 3 do 12 miesięcy może zostać skierowana osoba niepełnosprawna do 25 roku życia oraz osoba niepełnosprawna, która w okresie do 12 miesięcy od ukończenia szkoły wyższej nie ukończyła 27 roku życia. W okresie odbywania stażu osobie niepełnosprawnej przysługuje stypendium w wysokości 120% zasiłku dla bezrobotnych. Za każde 30 dni kalendarzowe odbywania stażu osobie niepełnosprawnej przysługują dwa wolne dni. Za dni wolne również przysługuje stypendium. Pracodawca po zakończeniu stażu wydaje opinię zawierającą informacje o realizowanych zadaniach oraz umiejętnościach praktycznych pozyskanych w trakcie stażu.

2.6. Prace interwencyjne

Prace interwencyjne oznaczają zatrudnienie osoby niepełnosprawnej przez pracodawcę w wyniku zawartej ze starostą umowy. Przez okres do 12 miesięcy, starosta może dokonywać zwrotu poniesionych przez pracodawcę z tytułu zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych w pełnym wymiarze czasu pracy skierowanego bezrobotnego niepełnosprawnego, kosztów wypłaconego mu wynagrodzenia, nagród oraz opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości uprzednio uzgodnionej, nieprzekraczającej jednak kwoty zasiłku obowiązującej w ostatnim dniu każdego rozliczanego miesiąca i składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanego wynagrodzenia.

2.7. Przygotowanie zawodowe dorosłych

Przygotowanie zawodowe dorosłych to instrument aktywizacji w formie praktycznej nauki zawodu dorosłych lub przyuczenia do pracy dorosłych, realizowany bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą, według programu obejmującego nabywanie umiejętności praktycznych i wiedzy teoretycznej, zakończonego egzaminem. Przygotowanie zawodowe dorosłych odbywa się w formie:

- a) praktycznej nauki zawodu dorosłych umożliwiającej przystąpienie do egzaminu kwalifikacyjnego na tytuł zawodowy lub egzaminu czeladniczego,
- b) przyuczenia do pracy dorosłych mającego na celu zdobycie wybranych kwalifikacji zawodowych lub umiejętności, niezbędnych do wykonywania określonych zadań zawodowych, właściwych dla zawodu występującego w klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy.

Celem przygotowania zawodowego dorosłych jest m.in. umożliwienie uzupełnienia kwalifikacji i umiejętności odpowiadających potrzebom pracodawców. Przygotowanie zawodowe dorosłych jest realizowane na podstawie umowy w sprawie realizacji przygotowania zawodowego dorosłych zawieranej między starostą a pracodawcą lub między starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową, wpisaną do rejestru prowadzonego przez wojewódzki urząd pracy. Praktyczna nauka zawodu dorosłych trwa od 12 do 18 miesięcy, a przyuczenie do pracy dorosłych trwa od 3 do 6 miesięcy.

2.8. Badania lekarskie lub psychologiczne

Powiatowy Urząd Pracy może skierować osobę niepełnosprawną bezrobotną lub poszukującą pracy niepozostającą w zatrudnieniu na badania lekarskie lub psychologiczne, mające na celu:

- a) stwierdzenie zdolności do wykonywania pracy, uczestnictwa w szkoleniu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych, odbywania stażu,
- b) określenie szczególnych predyspozycji psychofizycznych wymaganych do wykonywania zawodu.

2.9. Zwrot kosztów przejazdów i zakwaterowania:

2.9.1. Starosta może dokonywać przez okres do 12 miesięcy zwrotu kosztów przejazdu z miejsca zamieszkania i powrotu do miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, lub przez okres odbywania u pracodawcy stażu, przygotowania zawodowego

dorosłych lub odbywania zajęć z zakresu poradnictwa zawodowego lub pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy osobie niepełnosprawnej, która spełnia łącznie następujące warunki:

a) na podstawie skierowania powiatowego urzędu pracy podjęła zatrudnienie lub inną pracę zarobkową, przygotowanie zawodowe dorosłych, staż lub została skierowana na zajęcia z zakresu poradnictwa zawodowego lub pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy i dojeżdża do tych miejsc,

b) uzyskuje wynagrodzenie lub inny przychód w wysokości nieprzekraczającej 200% minimalnego wynagrodzenia za pracę

2.9.2. Starosta może dokonywać przez okres do 12 miesięcy zwrotu kosztów zakwaterowania osobie niepełnosprawnej, która spełnia łącznie następujące warunki:

a) na podstawie skierowania powiatowego urzędu podjęła zatrudnienia lub inną pracę zarobkową, staż, przygotowanie zawodowe dorosłych poza miejscem zamieszkania w miejscowości, do której czas dojazdu i powrotu do miejsca stałego zamieszkania wynosi łącznie ponad 3 godziny

b) mieszka w hotelu lub wynajętym mieszkaniu w miejscowości lub w pobliżu miejscowości, w której jest zatrudniona, wykonuje inną pracę zarobkową, odbywa staż lub przygotowanie zawodowe dorosłych

c) uzyskuje wynagrodzenie lub inny przychód w wysokości nieprzekraczającej 200% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w miesiącu, za który jest dokonywany zwrot kosztów zakwaterowania

2.9.3. Starosta może zwrócić osobie niepełnosprawnej koszt przejazdu na badania lekarskie lub psychologiczne i powrotu do miejsca zamieszkania, jeżeli na badania te został on skierowany przez powiatowy urząd pracy i dojeżdża do tych miejsc.

2.10. Finansowanie kosztów przejazdu do pracodawcy

Starosta może zwrócić osobie niepełnosprawnej koszty przejazdu do pracodawcy i powrotu do miejsca zamieszkania w przypadku skierowania go do pracodawcy, który zgłosił ofertę pracy, jeżeli siedziba tego pracodawcy znajduje się poza miejsce zamieszkania osoby niepełnosprawnej

2.11. Pomoc w sfinansowaniu studiów podyplomowych

Starosta, na wniosek osoby niepełnosprawnej, może sfinansować koszty studiów podyplomowych należne organizatorowi studiów, do wysokości 100 %, jednak nie więcej niż

300 % przeciętnego wynagrodzenia. Dofinansowanie odbywa się na zasadach i w trybie przewidzianym w umowie podpisywanej pomiędzy urzędem a osobą niepełnosprawną.

2.12. Środki na podjęcia działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej

1) środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) przyznawane są w oparciu o art. 12a Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych ((Dz.U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.). Osoba niepełnosprawna zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w Grodzisku Wlkp. jako bezrobotny albo poszukujący pracy niepozostająca w zatrudnieniu może ubiegać się o przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej w wysokości określonej w umowie zawartej ze Starostą, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia, jeżeli nie otrzymała bezzwrotnych środków publicznych na ten cel.

2) środki z Funduszu Pracy przyznawane są w oparciu o art. 46 ust. 1 pkt. 1 Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2010 r., Nr 257, poz. 1726 z późn. zm). Osoba niepełnosprawna zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w Grodzisku Wlkp. jako bezrobotny może ubiegać się o przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związane z podjęciem tej działalności, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej niż sześciokrotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia, a w przypadku gdy działalność jest podejmowana na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych, wysokość przyznanych osobie niepełnosprawnej środków nie może przekraczać czterokrotnego przeciętnego wynagrodzenia na jednego członka założyciela spółdzielni oraz trzykrotnego przeciętnego wynagrodzenia na jednego członka przystępującego do spółdzielni socjalnej po jej założeniu.

Osobie niepełnosprawnej wykonującej działalność gospodarczą PFRON refunduje część obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe

3. Formy pomocy dla pracodawców wspomagające proces rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych

3.1. Dofinansowanie oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności

Osoba niepełnosprawna prowadząca działalność gospodarczą albo własne lub dzierżawione gospodarstwo rolne może otrzymać, na podstawie umowy zawartej ze Starostą, ze środków PFRON, dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie tej działalności, jeżeli:

- a) nie korzystała z pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej albo pożyczka została w całości spłacona lub umorzona,
- b) nie otrzymała bezzwrotnych środków na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej albo prowadziła tę działalność co najmniej 24 miesiące do dnia otrzymania pomocy na ten cel.

3.2. Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej

Pracodawca, który przez okres co najmniej 36 miesięcy zatrudni osobę niepełnosprawną zarejestrowaną w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu, może otrzymać, na wniosek, ze środków PFRON zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. Warunkiem zwrotu kosztów, jest uzyskanie pozytywnej opinii Państwowej Inspekcji Pracy odpowiednio o przystosowaniu do potrzeb wynikających z niepełnosprawności osoby zatrudnionej na wyposażonym stanowisku pracy lub o spełnieniu warunków bezpieczeństwa i higieny pracy na tym stanowisku.

3.3. Zwrot kosztów szkolenia niepełnosprawnych pracowników organizowanych przez pracodawcę

Na wniosek pracodawcy poniesione przez niego koszty szkolenia zatrudnionych osób niepełnosprawnych mogą być zrefundowane ze środków PFRON do wysokości 80% tych kosztów, nie więcej jednak niż do wysokości dwukrotnego przeciętnego wynagrodzenia za jedną osobę. Zwrotu kosztów dokonuje starosta na warunkach i w wysokości określonych w umowie zawartej z pracodawcą.

3.4. Zwrot dodatkowych kosztów związanych z zatrudnieniem pracowników niepełnosprawnych

3.4.1. Pracodawca, który przez okres co najmniej 36 miesięcy zatrudni osoby niepełnosprawne może otrzymać, na wniosek, ze środków PFRON zwrot kosztów:

- a) adaptacji pomieszczeń zakładu pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych, w szczególności poniesionych w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy dla tych osób, stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności,
- b) adaptacji lub nabycia urządzeń ułatwiających osobie niepełnosprawnej wykonywanie prac lub funkcjonowanie w zakładzie pracy,
- c) zakupu i autoryzacji oprogramowania na użytek pracowników niepełnosprawnych oraz urządzeń technologii wspomagających lub przystosowanych do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności,
- d) rozpoznania przez służby medyczne potrzeb, o których mowa w punktach: a-c

Zwrot kosztów dotyczy osób niepełnosprawnych:

- a) bezrobotnych lub poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu, skierowanych do pracy przez Powiatowy Urząd Pracy,
- b) pozostających w zatrudnieniu u pracodawcy występującego o zwrot kosztów, jeżeli niepełnosprawność tych osób powstała w okresie zatrudnienia u tego pracodawcy, w wyjątkiem przypadków, gdy przyczyną powstania niepełnosprawności było zawinione przez pracodawcę lub przez pracownika naruszenia przepisów, w tym przepisów prawa.

Zwrot kosztów nie może przekraczać kwoty równej dwudziestokrotności przeciętnego wynagrodzenia za każde przystosowane stanowisko pracy osoby niepełnosprawnej.

3.4.2. Dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych

Pracodawcy przysługuje ze środków PFRON miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego, o ile pracownik ten został ujęty w ewidencji zatrudnionych osób niepełnosprawnych. Pracodawcy prowadzącego zakład pracy chronionej przysługuje miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego w kwocie:

- a) 180% najniższego wynagrodzenia - w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczanych do znacznego stopnia niepełnosprawności,
- b) 100% najniższego wynagrodzenia – w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczanych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności,
- c) 40% najniższego wynagrodzenia - w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczanych do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Ww. kwoty dofinansowania zwiększa się o 40% najniższego wynagrodzenia w przypadku pracowników niepełnosprawnych, u których orzeczono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe, całościowe zaburzenia rozwojowe lub epilepsję oraz niewidomych.

Dla pracodawców z otwartego rynku pracy ww. kwoty wynoszą:

- a) 70% kwot przysługujących zakładom pracy chronionej,
- b) 90% kwot przysługujących zakładom pracy chronionej, w przypadku, gdy dotyczyć one będą pracowników niepełnosprawnych, w u których orzeczono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe, całościowe zaburzenia rozwojowe lub epilepsję oraz pracowników niewidomych.

Kwota miesięcznego dofinansowania nie może przekroczyć kwoty 90% faktycznie i terminowo poniesionych kosztów płacy, a w przypadku pracodawcy wykonującego działalność gospodarczą 75% tych kosztów.

3.5. Zatrudnienie pracownika pomagającego niepełnosprawnemu pracownikowi w pracy:

Pracodawca, który zatrudnia pracownika niepełnosprawnego, może otrzymać ze środków PFRON zwrot miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy w zakresie czynności ułatwiających komunikowanie się z otoczeniem, a także czynności niemożliwych lub trudnych do samodzielnego wykonania przez pracownika niepełnosprawnego na stanowisku pracy.

Wysokość zwrotu stanowi iloczyn kwoty najniższego wynagrodzenia i ilorazu liczby godzin w miesiącu przeznaczonych wyłącznie na pomoc pracownikowi niepełnosprawnemu i miesięcznej liczby godzin pracy pracownika niepełnosprawnego w miesiącu.

Liczba godzin przeznaczonych wyłącznie na pomoc pracownikowi niepełnosprawnemu nie może przekraczać liczby godzin odpowiadającej 20% liczby godzin pracy pracownika w miesiącu.

7. PROFILAKTYKA I EDUKACJA

Istotnym elementem programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych jest wczesne podejmowanie profilaktyki zdrowotnej, dążącej do likwidacji lub przynajmniej znacznego ograniczenia przyczyn powodujących niesprawność. Działania profilaktyczne w tym zakresie powinny zostać podjęte we wszystkich obszarach życia społecznego i zawodowego przez

instytucje oraz placówki oświaty, kultury, zdrowia i pomocy społecznej. Należy w tym celu m.in. analizować najczęstsze przyczyny powodujące niepełnosprawność. Prowadzić akcje informujące społeczeństwo o głównych przyczynach niepełnosprawności, upowszechniać w społeczeństwie o głównych przyczynach niepełnosprawności, upowszechniać w społeczeństwie zdrowy styl życia, prowadzić ścisłą współpracę z organizacjami pozarządowymi i samorządami gminami w zakresie działań o charakterze informacyjnym i profilaktycznym.

Ważnym elementem jest profilaktyka wśród dzieci i młodzieży. Niepełnosprawność zaburza osiąganie przez dzieci i młodzież potencjalnych możliwości rozwojowych i dojrzenia psychospołecznego. Jak podają źródła w grupie niepełnosprawnych 9% to dzieci a 2% z nich to osoby z całkowitym ograniczeniem wykonywania czynności życiowych. Większość pozostałych osób uczęszcza do szkół, głównie specjalnych, a także szkół integracyjnych oraz ogólnodostępnych z klasami integracyjnymi. Szkoła jako instytucja stanowi komponent środowiska wychowawczego, i formułuje, wspólnie z innymi środowiskami wychowującymi, osobowość młodego człowieka. Tworzy optymalne warunki dla rozwoju osobowości wychowanków oraz zaspakaja potrzeby biologiczne, psychiczne oraz społeczne dzieci i młodzieży.

Potrzeby biologiczne to: racjonalne żywienie, odzież dostosowana do temperatury otoczenia, ochrona przed niebezpieczeństwem utraty zdrowia (w szkole i w drodze do i ze szkoły), ochrona przed hałasem, ruch, świeże powietrze, odpoczynek, czystość, higiena osobista, dostępność na terenie szkoły do opieki medycznej.

Potrzeby psychiczne to: bezpieczeństwa, życzliwości, uznania i sukcesu, zrozumienia i szacunku, oparcia emocjonalnego, samorealizacji. Należy przy tym wziąć pod uwagę konsekwencje, które mogą wynikać z braku zaspokojenia wymienionych potrzeb czyli negatywny wpływ na rozwój fizyczny i zmniejszenie odporności organizmu.

Istotne są działania placówek oświatowych podejmowane w celu ograniczenia problemu niepełnosprawności i czynnego poradnictwa dla uczniów z problemami zdrowotnymi. W głównej mierze mogą one polegać na: aktywnym stosunku społeczności szkolnej do problemów zdrowotnych ucznia, objęcia osób z orzeczoną niepełnosprawnością oraz rodziców ucznia (opiekunów) opieką czynną. Stanowić to może to ważny element profilaktyki, której celem jest zapobieganie dalszym niepomyślnym (ujemnym) skutkom chorób i niepełnosprawności w tym:

- pomoc w radzeniu sobie z chorobą i zaakceptowaniu swego stanu,

- pomoc w utrzymaniu dobrej kondycji fizycznej i psychicznej; umiejętność samooceny swego zdrowia, samopielęgnacja, rozwijanie umiejętności i uzdolnień oraz zainteresowań,
- przeciwdziałanie izolacji społecznej,
- pomoc w przywróceniu uszkodzonych funkcji życiowych.

Równie ważna jest profilaktyka wśród osób dorosłych. Wcześnie podjęta zdrowotna profilaktyka, dążąca do likwidacji lub przynajmniej znacznego ograniczenia przyczyn powodujących niepełnosprawność, stanowi istotny element każdego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Działania profilaktyczne w tym zakresie powinny zostać podjęte we wszystkich obszarach życia społecznego i zawodowego przez instytucje oraz placówki oświaty, kultury, zdrowia i pomocy społecznej.

8. STOWARZYSZENIA

Oprócz instytucji, które z założenie powołane są do tego, aby nieść pomoc osobom w trudnej sytuacji życiowej, na terenie powiatu grodziskiego działa szereg stowarzyszeń i organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką osób niepełnosprawnych bądź też skupiające w swoich szeregach osoby niepełnosprawne a tym samym, są żywo zainteresowane tą problematyką.

W swojej działalności organizacje te jako główny cel zakładają sobie integrację środowiska lokalnego i wspólne rozwiązywanie problemów, które pojawiają się przed daną grupą. Kolejnym ważnym elementem jest pozyskiwanie środków pozabudżetowych na projekty lub działania związane z przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu, poszukiwanie form i metod rehabilitacji ruchowej, psychicznej, społecznej, działania informacyjne i profilaktyczne oraz inne działania środowiskowe integrujące grupę.

9. PRZEWIDYWANE REZULTATY

Podczas realizacji zakładanych celów, jednostki samorządu w partnerstwie z innymi jednostkami i organizacjami chcą osiągnąć jak najlepsze rezultaty. Wśród nich na szczególną uwagę zasługuje:

- zmniejszenie lub zahamowanie liczby osób powiększających grupę osób niepełnosprawnych poprzez promocję zdrowego trybu życia, profilaktykę zapobiegania urazom i chorobom,
- wzmocnienie sprawności fizycznej lub psychicznej osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie sprawności funkcjonalnej i aktywności życiowej osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia społecznego,
- zwiększenie znajomości problemów osób niepełnosprawnych wśród społeczności lokalnej, sąsiadów i władz samorządowych,
- podniesienie świadomości o prawie osób niepełnosprawnych do ochrony przed dyskryminacją,
- pobudzenie współpracy między organizacjami pozarządowymi, służbami społecznymi, sektorem prywatnym, samorządami lokalnymi, osobami niepełnosprawnymi i ich rodzinami,
- podniesienie akceptacji społecznej dla osób niepełnosprawnych,
- podnoszenie wiedzy i kwalifikacji pracowników pierwszego kontaktu oraz doskonalenie metod ich pracy,
- doskonalenie form przekazu informacji o prawach i uprawnieniach przysługujących osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom,
- lepszy dostęp do wszechstronnej rehabilitacji, zwłaszcza dla osób niepełnosprawnych z terenów wiejskich,
- wzrost poziomu i efektywności świadczonych usług z zakresu wszechstronnej rehabilitacji,
- wzrost liczby osób niepełnosprawnych prowadzących samodzielne życie społeczne i zawodowe,
- zwiększenie liczby dorosłych osób niepełnosprawnych posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe lub podnoszących kwalifikacje,
- koordynacja przedsięwzięć wszystkich podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych w celu likwidacji barier funkcjonalnych,
- ułatwienie osobom niepełnosprawnym samodzielnego funkcjonowania,
- zwiększenie dostępu do informacji na temat możliwości aktywizacji osób niepełnosprawnych: dotyczy osób niepełnosprawnych, pracodawców, innych jednostek (organizacje, stowarzyszenia, fundacje),
- zwiększenie świadomości społecznej na temat form aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie dostępu dla osób niepełnosprawnych do szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe, usługi z zakresu doradztwa zawodowego, pośrednictwa pracy, staży,

przygotowania zawodowego dorosłych, dotacji na podjęcie własnej działalności gospodarczej czy też innych form aktywizacji zawodowej,

- zwiększenie świadomości pracodawców co do zakresu możliwości i form subsydiowanego zatrudnienia osób niepełnosprawnych,
- poszukiwanie nowych źródeł finansowania działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- budowa lub rozbudowa infrastruktury służącej potrzebom osób niepełnosprawnych: Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS), Ośrodek Wsparcia, Zakład Opiekuńczo-Leczniczy, Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy, Centrum Integracji Społecznej (CIS), Spółdzielnie Socjalne.

10. MONITORING

Realizacja Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych monitorowana będzie poprzez okresowe i roczne sprawozdania i zestawienia opracowane przez PCPR. Na bieżąco realizacja będzie również monitorowana we współpracy z jednostkami powiatowymi, przez wyznaczonego do realizacji programu pracownika Centrum

11. PODSUMOWANIE

Opracowany Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest dokumentem strategicznym, który wskazuje na konkretne działania mające na celu poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych z terenu powiatu grodziskiego.

Program, przez pobudzanie aktywności osób niepełnosprawnych i ich otoczenia, pragnie wzmocnić ich potencjał i możliwości. Aby jednak podjęte działania przynosiły planowane efekty, należy zaangażować w te działania wiele podmiotów, wykorzystać wszelkie zasoby materialne i personalne, gdyż w ten sposób wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji programu mają ogromne możliwości wsparcia osób dotkniętych problemem niepełnosprawności.

Wdrożenie opracowanego programu ma przede wszystkim przyczynić się do stopniowego eliminowania występujących problemów osób niepełnosprawnych zamieszkujących powiat grodziski.

Program skierowany jest do niepełnosprawnych mieszkańców powiatu grodziskiego, jest też dokumentem otwartym, co oznacza, że istnieje możliwość wprowadzania zmian i nowych rozwiązań dotyczących problemu niepełnosprawności.